

WEKELIJSCH TIJDSCHRIFT VOOR VOGELLIEFHEBBERS, -KWEEKERS EN -HANDELAARS.

Bestellingen worden door alle Boekhandelaren en den Uitgever aangenomen. Prijs f 5.20 per jaar; franco per post f 6.— Voor België 12 frs.

UITGEVER
ALLERT DE JANGE,
Damrak 62, Amsterdam.

Advertentiën 15 cts. per regel-groote letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend; Herhaalde plaatsingen met belangrijke korting. Vraag. aanbod en ruil 10 cents per regel.

N° 44

AMSTERDAM, 4 AUGUSTI 1882.

I. JAARG.

INHOUD:

1. Iets over de vermindering van het aantal Zangvogels.
2. De Slenkduif. (*Ingezonden*).
3. Vogelbescherming. (*Ingezonden*).
4. Sterfte onder hoenderkuikens.
5. Vogels als weerprofeten.
6. Duivenmoord.
7. Vragen en Antwoorden.
8. Advertentiën.

Iets over de vermindering van het aantal Zangvogels.

Sedert langen tijd hoort men, zoowel bij ons ten lande als in den vreemde, klagen over de vermindering van de zoo nuttige zangvogels. Men nam als hoofdoorzaak aan het uithalen van de nesten en het schoonloos vervolgen der vogels door schietgeweer, strikken of vallen en er werden wetten uitgevaardigd ter bescherming der nuttige vogels.

Hoe prijzenswaardig het uitvaardigen dezer wetten ook moge zijn, zij zullen toch niet kunnen beletten dat de vermindering van sommige zoo niet van alle zangvogels in meerdere of mindere verhouding zal voortschrijden. In de eerste plaats zijn deze wetten niet zonder eenige betreuenswaardige feilen, en ten tweede kunnen zij wel eene, maar niet alle oorzaken van de vermindering der vogels wegnemen.

Het Dresdener tijdschrift « Androklos » van de vereeniging ter bescherming der dieren, bevatte eenige zeer belangwekkende artikelen over dit onderwerp, die wij wel der overneming waardig achten, al spreken zij ook hoofdzakelijk over Duitse toestanden. « Wanneer wij eerst de vraag stellen : » Is er dan werkelijk eene vermindering van zangvogels op te merken ? dan moeten wij hierop met een bepaald « Ja » antwoorden. De kundige ornitholoog Prens in den Harz schreef reeds in 1871 in een artikel over de uitroeiing der zangvogels (*Journal für Ornithologie*, 20 Bd. Pag. 283): « Het aantal vogels is in de laatste 30 jaren oneindig aangenomen. » Professor Dr Liebe in Gera, een

rige vangst dezer dieren. Er zijn wel, zooals een ieder weet, wetten ter bescherming der vogels uitgevaardigd; maar men komt ze overal lang niet na, en al volgt men ze ook in onze gewesten op, dan toch niet in de landen, waar onze Zangers zich gedurende den kouden winter ophouden, namelijk in Italië, Spanje, Griekenland enz. Weliswaar bestaan er nu in Italië ook strenge voorschriften betreffende het vangen van Zangvogels, maar toch valt nog een groot aantal onzer lieve zangers in de netten en vallen der vanglustige Zuid-Europeanen.

Zoo worden de sierlijke Spotvogel, (*Phyloperna hypoleuca*) en de viuk (*Fringilla coelebs*) bij duizenden op eenen keer gevangen, en de weinig voorzichtige Bergvink (*Fr. montana*) valt eveneens bij groote aantallen in de netten.

Brehm bericht dat de goudvink in Spanje bij duizende gevangen en opgegeten wordt, ook de Kalendarleeuwerik gaat het daar niet beter; evenzoo vermindert de Wielewaal (*Oriolus galbula*), daar hij om zijn schoon vederkleed nog veelvuldig gevangen wordt.

In Thüringen wordt de zoo nuttige koolmees (*Parus major*) nog veel gevangen; terwijl eene groote vermindering van de Boeren zwaluw (*Hirundo rustica*) ontstaat door de groote vervolging waaraan deze vogels op hunnen trek in Italië bloot staan. Wel wordt de Distelvink (*Fringilla carduelis*) ook veel gevangen, maar tot nu toe heeft men nog geene vermindering van dezen vogel waargenomen, wat wel zijne oorzaak vindt in de omstandigheid dat de Distelvink zijn nest zeer hoog bouwt, zoodat katten enz. er niet bij kunnen komen. Bovendien is hij met weinig te vreden en weet hij zich in alle omstandigheden te schikken, zoodat men in vele plaatsen zelfs eene vermeerdering heeft waargenomen. Het zelfde is ook het geval met den witten kwikstaart. (*Motacilla alba*).

(Wordt vervolgd).

De Slenkduif.

(Ingezonden.)

Voor eenigen tijd plaatste ik in de Groninger Courant een artikel, om stad- en tijdgenoten nog eens te herinneren, aan den bloeitijd dezer duivensoort, die hier in het laatst der vorige en het begin dezer eeuw een zoo verbazenden omvang had genomen, dat de « Groninger Slenkduif » een zekere vermaardheid verkreeg, en naar alle deelen des lands werd verzonden. —

Daar zij wellicht bij vele lezers van dit blad geheel

onbekend is, zoo achtte ik het niet ongeschikt, eenige korte mededeelingen te doen omtrent de eigenaardigheden en de behandeling dezer duivensoort, die wegens hare buitengewone eigenschappen, na de zoo alom gevierde postduif, zeker het meest verdient gekend en gekweekt te worden. —

Haar vorm is elegant, de houding trotsch, terwijl ze bij een goede behandeling zeer tam wordt. Hetgeen haar van elke andere duivensoort onderscheidt, is hare bijzondere wijze van vliegen, 't welk bestaat in *springen* en *zwemmen* gelijk het hier algemeen wordt genoemd.

Bij het eerste slaan ze de slagpennen met kracht onder het lijf tegen elkaar, 't geen op verren afstand hoorbaar is, terwijl ze bij het zwemmen daarentegen, de vlerken krachtig *uitslaan* en daarop een eind voortdrijven.

Zij die het meest springen, worden voor de beste exemplaren gehouden, vooral wanneer ze daarbij kop en hals achterover buigen en de staart geheel hol staat. Hare kleur is verschillend als; zuiver wit, effen rood en effen geel; rood- en geelbleeke zijn die, waarvan de vlerken een lichter tint hebben, aan hals en borst; roode en gele *sparren* die waarvan de doffer een rooden of gelen kraag heeft en de duif eenigzins gesprenkeld is. Zelden treft men een paar van dezelfde kleur aan, daar beweerd wordt, dat van twee duiven, waar bij beiden de gele kleur voorkomt, veelal blinde jongen geboren worden. — Het voedsel bestaat in *duivenboonen*, die hen krachtig houden, en in *boekweit* als ze jongen hebben, daar deze de zware boonen moeielijk kunnen verteren. Kleine korrels maïs eten ze ook gaarne; ook hennep en gerst, welke beide laatst echter bij veelvuldig gebruik doodelijk zijn. —

De inrichting van het *hok*, zooals die door de ervaring het doelmatigst is bevonden, bekleedt eene voorname plaats. Bij voorkeur wordt het op den zolder aangebracht, wanneer het uitvliegen ten minste niet belemmerd wordt door een tegenover den slag staand hoog gebouw of door geboomte, daar ze een volstrekt ruime vlucht behoeven.

Het hok moet rein worden gehouden en zoo ruim zijn, dat een persoon er zich behoorlijk in kan bewegen en de duiven gemakkelijk van de eene plank op de andere kunnen vliegen. Die planken moeten namelijk bijlangs muur of schutting twee voet boven elkander worden geplaatst en ongeveer een el lang zijn, aan het einde waarvan een goed beschut nest. Voor ieder paar moet minstens één dergelijke plank aanwezig zijn. Daar ze een zware vlucht hebben, moet alles vermeden worden, waaraan ze de vlerken zouden kunnen beschadigen, als stokken, om op te zitten (waarvan ze trouwens nooit gebruik maken) of andere uitstekende voorwerpen. Ook mag er geen andere duivensoort worden toegelaten en om verbastering te voorkomen, en omdat deze uit den aard veel schuwer zijn en zoowel in als buiten het hok ook op de Slenken een ver-

keerden invloed uitoefenen ; doch daar deze over het algemeen slecht broeden, houdt men tevens gewoonlijk een paar andere duiven om de slenkeieren uit te broeden.

De *slag* waar ze in en uitgaan moet breed en ruim zijn van boven overdekt uit het dak komende met een breede plank van een paar voet lengte. Kan daarop evenals op de slag nog een dwarsplank worden aangebracht, des te beter daar ze gaarne op of bij den slag rusten en er dan gemakkelijk op neêrstrijken.

Aan de binnenzijde van den slag plaatst men eveneens een plankje met afgeronde punten en aan den slag een ijzerdraad waaraan vier of vijf losse houten kleppen hangen in de vorm eener kram, zoo geplaatst dat ze door deze op te lichten gemakkelijk naar binnen, maar er niet weêr uit kunnen komen, omdat ze niet lang achtereen mogen vliegen, daar alsdan de slaggenuen door het aanhoudend krachtig slaan tegen elkander, spoedig geheel kaal worden, 't welk in 't vliegen hen belemmert.

Het is niet gemakkelijk de Slenken aan het hok te gewennen en wanneer men ze voor de eerste maal 's morgens uitlaat, gaan ze gewoonlijk dadelijk aan de vlucht en kunnen dan den slag niet terug vinden. Daarom late men ze eerst alleen tegen den avond uit ; ze blijven dan gewoonlijk op of rondom den slag, en als men zulks eenige malen herhaalt, zijn ze meestal gewend.

In het begin van dit artikel gewaagde ik van den verbaazenden omvang welke de teelt dezer duiven in vroeger tijd hier ter stede had. Een groot aantal ingezetenen van elken leeftijd of stand hield er zich mede bezig, en zoowel de deftige magistraatspersonen als vele officieren van het garnizoen, koop- en ambachtlieden, allen hadden de zolders hunner woningen tot het houden van Slenken ingericht. Overal zag men dan ook den welbekenden duivenslag uit de daken der huizen steken, gewoonlijk met een luik er naast waar de eigenaar zijne lievelingen dan een voor een uitliet om ze nauwkeurig gade te slaan en het *werken*, de algemeene benaming voor het zwemmen en springen, te bewonderen en hare waarde daarnaar te schatten. In de meer afgelegene gedeelten der stad werden ze nog menigvuldiger aangetroffen en geen wonder ; want behalve het onschuldig genoeg, 't welk deze liefhebberij aan de bewoners opleverde, was zij voor velen een niet te versmaden bron van inkomsten. Het beste paar werd dikwijls à f 20 — f 25 verkocht. Met de rijzing der graanprijzen echter was het met deze liefhebberij gedaan, en zag men de hokken het een na het ander verdwijnen. Thans is het aantal betrekkelijk gering, schoon door sommige het ras nog altijd zuiver wordt gehouden, en met zorg de beste soorten worden aangekweekt. De prijzen zijn dan ook gedaald en veelal kan men ze à f 10. tot 15 gld. het paar verkrijgen.

Ik eindig dit mijn schrijven met den wensch, dat menig

duivenliefhebber er door moge worden opgewekt de kweeking der Slenkeduif eens te beproeven en ik meen op grond van eigen ervaring de verzekering te mogen geven, dat hij er veel genoeg van zal smaken.

Groningen 26 Juli 1882.

W. G.

Vogelbescherming.

(Ingezonden).

't Kan wellicht nuttig zijn de lezers van het weekblad « Onze Gevederde Vrienden » nog eens de belangen onzer zangers van bosch en veld aan te bevelen, vooral nu de tijd weer spoedig zal aanbreken dat velen hunner de reis naar warme gewesten aanvaarden en de vogelaar zijne netten in orde brengt tot het bij honderdtallen vangen van vinken, musschen, kwikstaartjes, leeuwerikken, gorzen, putters, groenlingen en wat al meer van zijne gading is, met het doel de *wijffes* dezer vogels te dooden en ze te verkoopen aan hen die van een « fijn gerecht » houden. — Ik zeg de *wijffes*, want in den regel zijn de mannelijke individuen er nog 't beste aan toe ; deze toch worden 't meest aan liefhebbers verkocht, die ze om den zang of uit liefhebberij in kooien houden en verzorgen. Daarenboven zal niet het vangen van enkele mannelijke vogels den vogelstand ernstig nadeel berokkenen, maar juist in het wegvangen en dooden der *wijffes* ligt de oorzaak van het met ieder paar minder worden onzer vinken en andere vogels.

Indien de eigenaren van landerijen, tuinen enz. aan alle zoogenaamde vinkenvangers het verblijf op hunne eigendommen ontzegden, zouden wij de vogels niet zoo zien verminderen en wegvangen en de landbouw zou daarbij zeker voordeel behalen.

Om dezelfde reden zou ik ook gaarne eene bepaling in de wet van 25 Mei 1880, S. W. 89, gezien hebben, waarbij het vangen van vinken op vinkenbanen geheel verboden, en voorts strafbaar gesteld werd, hij, die blind gemaakte vogels verkocht, te koop aanbood, in voorraad had of ze bij de *slagnetten* gebruikte. Mij dunkt eene dergelijke bepaling zou het « vinken » groote afbreuk doen, zoo niet geheel te keer gaan.

Verder zou het zeer nuttig geweest zijn indien het volgende strafbaar gesteld had kunnen worden :

1° Het vangen, dooden, vervoeren enz. van vogels *bij nacht* (b.v.b. 1 uur vóór zonsopgang en 1 uur na zonsondergang) ;

2° Het vangen en dooden van vogels wanneer de grond met sneeuw bedekt of bevrozen is ;

3° Het vangen van vogels, door middel van zaden met bedwelmende middelen toebereid. Vooral wanneer de